

EKOŠOLSKI LIST

EŠL- št. 10/ 27. junij 2017

PRED NAMI SO POČITNICE ...

Dočakali smo junij in s tem konec šolskega leta. Dogodki v tem mesecu so za marsikoga prelomni. Otroci drugega starostnega obdobja so postali »mini maturant«, saj so se poslovili od vzgojiteljic, septembra bodo pozdravili prve razredničarke in razrednike v osnovni šoli. Devetošolci so se poslovili z valetom, maturanti so v mislih na fakulteti ali pa iščejo prvo zaposlitev. Junij je prežet z zahvalami otrok, učencev, dijakov in staršev ... Prežete so z vtisi iz rosnih in šolskih dni, ki nas potem spremljajo vse življenje.

Vi, dragi sodelavci programa Ekošola po vseh ustanovah, se seveda prav tako polni vtisov poslavljate od svojih varovancev. Verjamemo tudi, da se zelo veselite poletnega dopusta. In kako bo s programom Ekošola v poletnih mesecih? V ožji ekipi ne mirujemo, poletje je čas za analizo dela in projektov. Večino časa pa bomo namenili pripravi programa za novo šolsko leto.

KOLENDAR DOGODKOV

18. september: Mednarodna konferenca koordinatorjev programa Ekošola v Laškem

PREDSTAVITE DOBRE PRIMERE O UČINKOVITI RABI ENERGIJE IN OBNOVLJIVIH VIRIH ENERGIJE

V programu Ekošola zbiramo in širimo dobre in zanimive primere ter bogatimo skupno zakladnico znanja. Zato organiziramo nagradni natečaj: **opišite vaš primer o URE ali OVE** (učinkovita raba energije in obnovljivi viri energije) **iz letošnjega ali lanskega šolskega leta, ki je zaradi načina dela, rezultatov ali pridobljenih izkušenj navdih in pomoč drugim ustanovam pri načrtovanju podobnih projektov v prihodnje.** Natečaj omogoča prijavo primerov v štirih kategorijah:

- učenci v osnovnih šolah;
- dijaki v srednjih šolah;
- učitelji na osnovnih šolah – primer dobre učne ure;
- profesorji na srednjih šolah – primer dobre učne ure.

Vabimo vas, da primer na kratko opišete na [obrazcu](mailto:info@ekosola.si) in ga **do 7. julija 2017** pošljete na naslov info@ekosola.si. Najboljši primeri bodo nagrajeni. Prav tako bomo izbrali primere, ki jih boste lahko predstavili na jesenski Konferenci koordinatorjev programa Ekošola in prenovljeni spletni platformi, ki bo zaživela jeseni.

V tej številki:

Šolski vrt
Jaz, ti, mi za Slovenijo 2

XI. Srečanje koordinatorjev ekovrtcev 3

Hrana ni za tjavendan 4

Mladi v svetu energije 5

Misija: Zeleni koraki 6

ZAKLJUČILI OSEM USPOSABLJANJ ZA POSTAVITEV VRTA TER PRIDELAVE ZELENJAVE IN SADJA ZA PROJEKT ŠOLSKI VRT

Projekt Šolski vrt v okviru Sheme šolskega sadja in zelenjave, ki ga podpira Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, v Sloveniji poteka že tretje leto. Njegov cilj je vzpostavitev in vzdrževanje šolskega vrta kot učnega orodja v osnovnih šolah, ki so vključene v Shemo šolskega sadja in zelenjave. V letošnjem šolskem letu je bil kot izvajalec projekta izbran program Ekošola.

Za 60 sodelujočih osnovnih šol smo organizirali osem regijskih izobraževanj na OŠ Šentvid, OŠ Franceta Prešerna Maribor, OŠ Vransko -Tabor, OŠ Vodice, OŠ Toneta Šraja Aljoše, OŠ Srečka Kosovela Sežana, OŠ Ob Rinži in OŠ Grad. Pred tem smo šole oskrbeli z orodjem, visokimi gredami, materialom (zemlja, humus, sadilno orodje, organsko gnojilo, orodje, zalivalke) in semeni oziroma sadikami za vrt.

Načrtovanje vrta

V prvem delu izobraževanja so udeleženci izmenjali izkušnje in predstavili svoj šolski vrt. Ukvarjali so se z načrtovanjem vrta, pri čemer je treba upoštevati vrsto in kakovost tal. Izvedli so različne poskuse, s katerimi so ugotavljali pH prsti. Spregovorili so o gnojenju, izdelavi kompostnikov in razrednih vermikompostnikov ter izmenjali izkušnje pri zaščiti rastlin tako pred vremenskimi vplivi kot pred škodljivci in boleznimi. Predavatelji iz Semenarne so predstavili preproste sisteme zalivanja rastlin na šolskem vrtu. Podrobneje so si ogledali kolobarjenje na gredi glede na pH tal in potreb različnih rastlin po gnojilih. Predstavljena sta bila setev in sajenje, zanimivi poskusi, povezani s kalitvijo, hitri in vmesni posevki, mešani posevki in dobri sosede na vrtu. Prikazana je bila tudi zasaditev sadnega vrta, njene značilnosti in potek sajenja dreves.

Praktična postavitve vrta na usposabljanju

Drugi, praktični del, so izvedle Barbara Lončar Vrhovec iz Semenarne Ljubljana, Majda Veis iz Semenarne Ljubljana in Ana Pogorelec s Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije.

Mentorji in strokovnjakinje so si ogledali vrt gostujoče šole, primerjali svoje vrtove, načrtovali morebitne izboljšave. Udeleženci so postavili talni vrt ali visoko gredo in zasadili grmovnice. Strokovnjakinje so mentorjem odgovarjale na vprašanja ter jih vodile pri postavitvi vrtove.

Na Ministrstvu za šolstvo, izobraževanje in šport je bilo 26. junija 2017 izobraževanje o postavitvi in vzdrževanju šolskih vrtove za vse ustanove, ki so sodelovale pri projektu Šolski vrt v okviru Sheme šolskega sadja in zelenjave med letoma 2014 in 2017. Vabimo vas tudi, da si ogledate [NASVETE Z IZOBRAŽEVANJA](#).

JAZ, TI, MI ZA SLOVENIJO – STARA PLASTENKA ZA NOVO ŽIVLJENJE: 15 TON ZBRANIH PLASTENK ZA IZOLSKO PORODNIŠNICO

V programu Ekošola smo letos drugič sodelovali pri ozaveščevalno-humanitarnem projektu Jaz, ti, mi, za Slovenijo – stara plastenka za novo življenje. Tudi letos smo se razveselili izjemnega rezultata: 190 slovenskih vrtcev in šol je skupaj zbralo 15 ton odpadnih plastenk PET. Z odprodajo odpadnih plastenk PET, z dobrodelno dražbo podpisanega rokometnega reprezentančnega dresa in prek SMS-sporočil smo tako v projektu zbrali 3500 evrov, ki jih je prejel oddelek za ginekologijo in porodništvo v izolski porodnišnici za nakup ogrevalne posteljice za novorojenčke.

Nagrajeni najboljši zbiralci in ustvarjalci

Največ plastenk na otroka so zbrali v Vrteu Mavrica Vojnik, enoti Nova Cerkev, kar 24 kilogramov na otroka. Nagrado, stotični kvadrat, je prispevalo podjetje Ekoigrala. Na slovesnem dogodku 2. junija so priznanja in nagrade prejeli tudi mladi ustvarjalci, ki so sodelovali v ustvarjalno-raziskovalnem natečaju projekta. Izdelki so bili objavljeni na FB-profilu akcije Jaz, Ti, Mi za Slovenijo. Vrtec Mavrica Vojnik, DE Nova Cerkev je zmagal pri zbiranju plastenk. Zbrali so jih 24 kilogramov na otroka.

Zmagovalci likovnega natečaja:

Prva triada	OŠ Dornberk in POŠ Prvačina
Druga triada	OŠ Grajena Ptuj
Tretja triada	CUEV Strunjan
Nagrajeni video	Fakulteta za organizacijske vede Kranj
Nagrajeni video in raziskovalna naloga	ŠC Celje, SŠ za gradbeništvo in varovanje okolja

Zmagovalci literarnega natečaja:

Prva triada	OŠ Vransko Tabor, POŠ Tabor
Druga triada	OŠ Louisa Adamiča Grosuplje, PŠ Žalna
Tretja triada	OŠ Zadobrova

XI. SREČANJE KOORDINATORJEV VRTCEV PROGRAMA EKOŠOLA

V četrtek, 26. maja 2017, je v Velenju potekalo XI. srečanje koordinatorjev ekovrtcev, ki se ga je udeležilo več kot 150 predstavnikov iz vse Slovenije. Namenjeno je bilo pridobivanju temeljnih izkušenj in znanj o naravi skozi otrokove dejavnosti, ki temeljijo na opazovanju in eksperimentalno-raziskovalni dejavnosti. Kulturni program ob dogodku so pripravili otroci iz Vrtca Velenje.

Rdeča nit srečanja je bil dober primer z izvedbo projektne teme »S krtkom Ligi-jem raziskujemo Velenje«, ki so ga predstavile strokovne delavke Vrtca Velenje. V njem so združile podteme: Krožno gospodarstvo-odpadki, Zdravo jemo, se gibamo in zdravo živimo, Odgovorno s hrano, Znanje o gozdovih – gozdna vrtilnica, Semena in vrtovi – šolska vrtilnica.

Pomemben del je bil namenjen pripravi ekoakcijskega načrta za ekovrtnice v šolskem letu 2017/2018 in didaktične pristope pri naravoslovnih vsebinah. Predlagani tematski sklopi omogočajo spoznavanje narave, razvijanje otrokovih sposobnosti za aktivno in ustvarjalno vključevanje v okolje, v katerem živijo, vključujoč družbeno okolje ter privzganje naravnega življenjskega ritma in sloga v sožitju z naravo.

Finančne spodbude za URE in OVE za vrtce in šole

Katarina Kafadar iz mreže ENSVET je udeležencem predstavila možnosti za sodelovanje vrtcev in šol z mrežo ENSVET ter različne finančne spodbude okoljskih naložb, ki jih ponuja Ekosklad, slovenski okoljski javni sklad. Ta poleg posojil, subvencij in ozaveščanja izvaja brezplačna energetska svetovanja za občane in javne ustanove. Program energetskega svetovanja ENSVET omogoča brezplačne strokovne nasvete in razgovore o naložbah v učinkovito rabo energije in obnovljive vire energije.

V drugem delu srečanja so si udeleženci ogledali razstavo izdelkov posameznih enot Vrtca Velenja ter spoznali Pozojevo grajsko pot okoli Velenja.

PROJEKT HRANA NI ZA TJAVENDAN NAGRADIL NAJBOLJŠE

V letošnjem šolskem letu smo tretjič zaključili projekt Hrana ni za tjavendan, namenjenem zmanjševanju količin zavržene hrane. Letos je sodelovalo 87 vrtcev, osnovnih in srednjih šol, skupaj skoraj 6000 učencev in več kot 240 mentorjev. Letos je mlade motivirala in spremljala nova maskota, simpatična gospa Kuhla. Prvič so pri projektu sodelovale tudi osnovne šole s prilagojenim programom. Tudi učenci teh šol so pokazali izjemno mero kreativnosti in novih spoznanj pri ravnanju z zavrženo hrano.

Nagrajenci projekta Hrana ni za tjavendan po kategorijah

Vrtci in prva triada OŠ:

1. mesto: Vrtec Otona Župančiča, enota Prihova
2. mesto: VVZ Kekec Grosuplje, enota Zvonček
3. mesto: Vrtec Ledina

Druga in tretja triada OŠ:

1. mesto: OŠ Šmartno pri Slovenj Gradcu
2. mesto: I. OŠ Žalec
3. mesto: OŠ Antona Žnideršiča Ilirska Bistrica

Srednje šole in dijaški domovi:

1. mesto: ŠC Slovenj Gradec, Srednja zdravstvena šola
2. mesto: Dijaški Dom Ivana Cankarja Ljubljana
3. mesto: Srednja šola za gostinstvo in turizem Maribor

Šole s prilagojenim programom:

OŠ Glazija

V sklopu projekta Hrana ni za tjavendan je potekal tudi natečaj Reciklirana kuharija, kjer so otroci in mladostniki skupaj z mentorji snovali recepte za jedi, ki jih lahko pripravimo iz ostale, a še uporabne hrane.

Najboljši v natečaju Reciklirana kuharija

Zmagovalni recepti v vrtcih in prvi triadi OŠ:

1. mesto: Vrtec Antona Medveda Kamnik: Jabolčni cmoki in jabolčni sok
2. mesto: Kranjski vrtci, Vrtec pri OŠ Matije Čopa: Ala čopka
3. mesto: I. OŠ Žalec, POŠ Gotovlje: Namaz iz postrvi

Zmagovalni recepti v drugi triadi OŠ:

1. mesto: OŠ Gorišnica: Reciklirane kroglice
2. mesto: OŠ Kajetana Koviča Radenci: Mešana solata
3. mesto: OŠ Cankova: Mešane košarice

Zmagovalni recepti tretje triade OŠ in srednje šole:

1. mesto: Srednja šola za gostinstvo in turizem Radenci: Zvrhan lonček čarovnije
2. mesto: I OŠ Žalec: Mini jabolčni zavitki s skuto
3. mesto: OŠ Vavta vas: Gresov narastek

Zmagovalni recepti šol s prilagojenim programom:

1. mesto CUDV Dobrna: Pokrita rihta
2. mesto: OŠ Kozara Nova Gorica: Zelenjavna pita s starim kruhom in zelenjavo
3. mesto: OŠ Roje: Polentepica

Tudi gospa Kuhla je imela svoj natečaj, in sicer za najlepšo oziroma najbolj zanimivo dekoracijo.

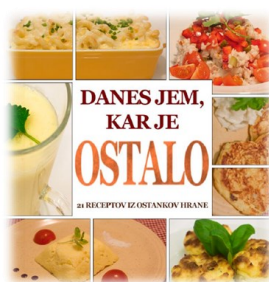
Posebna priznanja za najlepše dekorirane kuhle so prejeli:

Vrtci in prva triada OŠ: Vrtec Hans Christian Andersen

Druga in tretja triada OŠ: OŠ Trebnje

SŠ in dijaški domovi: SŠ za gostinstvo in turizem Radenci

Šole s prilagojenim programom: OŠ Roje

MLADI V SVETU ENERGIJE: 14 NAJBOLJŠIH PROJEKTOV

Dvanajstega junija je v Informacijskem središču GEN v Krškem potekala sklepna prireditev projekta Mladi v svetu energije. Najuspešnejši učenci in dijaki ter njihovi mentorji iz vse Slovenije, ki so v okviru natečaja Mladi v svetu energije raziskovali in ustvarjali na temo elektrike in energetike, so predstavili svoje raznovrstne izdelke. Na sklepni prireditvi so prejeli priznanja in nagrade za 14 najboljših projektov. Strokovno komisijo so s kakovostnimi projekti najbolj navdušili učenci iz Ptuja, Ljubljane in Celja ter dijaki iz Kamnika.

Na natečaj, ki poteka že deveto leto zapored, so organizatorji prejeli več kot **374 različnih izdelkov** – makete, plakate, risbe, predstavitve in odlične filme, skozi katere so mladi predstavili svoje poglede in razumevanje elektrike, energije in njenih virov. Električna energija jih namreč, kot so pokazali, povezuje, poganja in vodi v svetlo prihodnost. V natečaju je **sodelovalo več kot 690 slovenskih otrok in mladostnikov iz 52 ustanov**. Prijavljeni projekti in izdelki so vsako leto bolj kakovostni, zato so si tokrat nekatere šole zmagovalna mesta delile.

Štirinajst najboljših projektov v treh starostnih kategorijah so pripravile naslednje šole:

MALČKI, prva starostna skupina (1.–3. razred OŠ)

1	OŠ Ljudski vrt Ptuj, POŠ Grajena
2	OŠ Sveti Jurij
3	OŠ Šturje Ajdovščina
3	OŠ Trebnje, POŠ Dobrnič

GLAVCE, druga starostna skupina (4.–9. razred OŠ)

1	OŠ Koseze
2	OŠ Frana Kocbeka Gornji Grad, POŠ Bočna
2	OŠ Franceta Bevka Tolmin
2	OŠ Šentvid
3	OŠ Sveti Tomaž
3	OŠ Šmarje pri Jelšah, POŠ Sveti Štefan

RAZISKOVALCI, tretja starostna skupina (238., 9. razred OŠ ter SŠ)

1	Gimnazija in srednja šola Rudolfa Maistra Kamnik
1	OŠ Lava
2	OŠ Franceta Bevka Tolmin
3	OŠ Frana Kranjca Celje

V SITI TEATRU V BTC SKLEPNA PRIREDITEV PROJEKTA MISIJA: ZELENİ KORAKI

Projekt *Misija: Zeleni koraki*, ki je bil letos organiziran prvič, je z natečajem spodbujal ustvarjalnost mladih na temo trajnostnega razvoja, še posebej zelene mobilnosti. Mladi so skozi likovno ustvarjanje razmišljali o trajnostnih načinih prevoza v sodobnem načinu življenja ter o svoji vlogi pri ohranjanju čistega okolja. Pri projektu je sodelovalo **2100 mladostnikov iz 129 ustanov iz vse Slovenije**.

**Nagrajenci projekta Misija:
Zeleni koraki:**

Vrtci in prva triada OŠ

1.	VVZ Kekec Grosuplje
2.	VVZ Radovljica, Enota Lesce
3.	OŠ Livada

Druga in tretja triada OŠ

1.	I. OŠ Celje
2.	OŠ Gornji Petrovci
3.	OŠ Anice Černejeve Makole

Srednje šole in fakultete

1.	Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta
2.	Gimnazija Litija
2.	Srednja zdravstvena in kozmetična šola Maribor
3.	Gimnazija Celje Center

Posebna skupina

1.	OŠ Glazija
2.	OŠ dr. Ljudevita Pivka Ptuj, OŠPP
3.	CUDV Dobrna

MLADI POROČEVALCI – ZDRAV ŽIVLJENJSKI SLOG

V sredo, 28. junija, so v časopisu *Delo* objavljeni izbrani prispevki iz zadnjega cikla Mladih poročevalcev za okolje o zdravem življenjskem slogu. Še več prispevkov pa bo objavljenih na spletnem mestu www.delo.si/okolje.

Vabimo vas, da jih preberete!

Izmed vseh bomo izbrali najboljši literarni prispevek, prav tako pa bomo ocenili vse fotografije in videoprispevke. Zmagovalci bodo prejeli nagrade na Konferenci koordinatorjev programa Ekošola 18. septembra 2017.